

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 416/2011-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. novembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti Ing. S. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. S. L. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Žiline prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. S. L. finančné zadosťučinenie nepriznáva.

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť Ing. S. L. trovy právneho zastúpenia v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet advokáta JUDr. S. J., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 416/2011-10 z 27. septembra 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. S. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001.

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001. Sťažovateľ uviedol, že namieta priet'ahy v konaní krajského súdu od jeho začiatku, a to aj napriek tomu, že do konania namiesto pôvodného navrhovateľa vstúpil neskoršie. V tejto súvislosti dodal, že v tomto prípade ide o zmenu účastníka konania, ktorý má rovnaké práva a povinnosti ako pôvodný účastník konania. Sťažovateľ v sťažnosti podrobne popísal postup krajského súdu v danej veci a poukázal na to, že ani po uplynutí 11 rokov nebolo vo veci právoplatne

rozhodnuté. Podľa jeho názoru v danom prípade nejde o skutkovo ani právne zložitú vec a on samotný priesťahy v postupe krajského súdu nezapríčiniil. Sťažovateľ dodal, že predmetom konania je jeho pohľadávka voči obchodnej spoločnosti, u ktorej je pravdepodobnosť vymožitelnosti s pribúdajúcim časom stále nižšia a nižšia.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001 porušené bolo, krajskému súdu prikázal, aby v namietanom konaní postupoval bez zbytočných priesťahov a aby mu uložil povinnosť zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 €.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu listom sp. zn. Spr. 513/2011 z 12. októbra 2011, ku ktorému pripojil vyjadrenie zákonnej sudkyne a konštatoval, že toto je potrebné pokladať za vyjadrenie krajského súdu ako účastníka konania pred ústavným súdom. V predmetnom vyjadrení krajský súd podrobne uviedol prehľad vo veci vykonaných úkonov a okrem iného konštatoval:

«Domnievame sa, že právo navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov nebolo postupom tunajšieho súdu porušené. Pre úplnosť je vhodné dodať, že pokiaľ Krajský súd v Žiline aktuálne meritórne nekoná, sťažovateľ nedisponuje subjektívnym oprávnením uvedené relevantne spochybňovať. Ak by totiž tunajší súd rozhodoval vo veci, musel by vychádzať z právoplatného rozhodnutia, ktorým bola vyslovená neplatnosť postúpenia pohľadávky z B. s. r. o. na A. s. r. o. Uvedené by v konečnom dôsledku viedlo k zamietnutiu návrhu navrhovateľa/sťažovateľa. Pokiaľ teda Krajský súd v Žiline (aj) „čaká“ na rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku – o obnove konania v súvisiacej veci, predmetný postup rozhodne nie je na ťarchu sťažovateľa.»

K vyjadreniu predsedu krajského súdu podal stanovisko právny zástupca sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 2. novembra 2011, v ktorom zotrval na svojich

predchádzajúcich tvrdeniach a vyjadril súhlas s tým, aby sa v danej veci konalo bez nariadenia ústneho pojednávania, nesúhlasí však s vyjadrením krajského súdu.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z vyžiadaného spisu krajského súdu sp. zn. 16 Cb 133/2001 ústavný súd zistil takýto stav konania:

Dňa 12. októbra 2000 bol Okresnému súdu Žilina doručený návrh navrhovateľa na zaplatenie istiny v sume 165 023,24 € (4 971 490 Sk) s príslušenstvom, avšak z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti bol spis 14. marca 2001 postúpený krajskému súdu, ktorý 26. marca 2001 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 4. mája 2001 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil navrhovateľ. Na pojednávaní krajský súd uznesením č. k. 16 Cb 133/01-39 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II, v ktorom sa žalobca B., spol. s r. o., B., voči odporcovi A., spol. s r. o., B. (navrhovateľovi v predmetnom konaní vedenom na krajskom súde), domáhal určenia neplatnosti dohody o postúpení pohľadávky.

Dňa 11. júla 2001 bolo krajskému súdu doručené odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu o prerušení konania, a preto 24. augusta 2001 krajský súd predložil spis na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením sp. zn. 1 Obo 222/01 z 28. februára 2002 prvostupňové rozhodnutie potvrdil a 15. apríla 2002 vrátil spis krajskému súdu.

V priebehu marca a apríla 2003, ako aj v januári 2004 krajský súd zisťoval na Okresnom súde Bratislava II stav konania.

Dňa 29. novembra 2004 navrhovateľ zaslal krajskému súdu opravu návrhu a v prílohe rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 25 Cb 261/00 z 25. júna 2002, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Cob 262/2003, 14 Cob 263/2003, 14 Ncb 40/2003 z 8. septembra 2004 nadobudol právoplatnosť 14. októbra 2004.

Dňa 13. decembra 2004 krajský súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 31. mája 2006 krajský súd uznesením sp. zn. 16 Cb 133/2001 konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty (a iné) zastavil.

Dňa 20. júna 2006 bol krajskému súdu doručený návrh navrhovateľa, aby namiesto neho do konania vstúpil sťažovateľ, ktorý s tým prejavil súhlas, pričom krajskému súdu bolo zároveň doručené odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu o čiastočnom zastavení konania.

Na základe toho krajský súd 10. júla 2006 predložil spis najvyššiemu súdu, ktorý o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 1 Obo 205/2006 z 26. júla 2007 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil a 27. augusta 2007 vrátil spis krajskému súdu.

V septembri 2007 krajský súd určil termín pojednávania na 16. október 2007, pričom navrhovateľ svoju neúčast' vopred ospravedlnil s odôvodnením, že nie je účastníkom konania, keďže došlo k postúpeniu pohľadávky, o čom bol krajský súd informovaný 20. júna 2006.

Dňa 8. októbra 2007 bolo krajskému súdu doručené dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu z 26. júla 2007 a 29. októbra 2007 navrhovateľ na základe výzvy zo 4. októbra 2007 doplnil písomné materiály týkajúce sa postúpenia pohľadávky.

Z dôvodu podaného dovolania krajský súd 21. februára 2008 predložil spis najvyššiemu súdu, ktorý uznesením sp. zn. 1 Obdo V 12/2008 z 29. januára 2009 zrušil uznesenie krajského súdu z 31. mája 2006 a uznesenie najvyššieho súdu z 26. júla 2007 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Spis bol vrátený krajskému súdu 21. apríla 2009.

Dňa 12. júna 2009 krajský súd vyzval navrhovateľa na doplnenie návrhu v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu, na čo navrhovateľ odpovedal listom doručeným krajskému súdu 1. júla 2009.

O návrhu z 20. júna 2006 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 Cb 133/2001 zo 4. augusta 2009 tak, že vyhovel, aby do konania namiesto doterajšieho navrhovateľa vstúpil sťažovateľ. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2009.

Dňa 11. januára 2010 krajský súd vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu, na čo sťažovateľ reagoval podaním doručeným krajskému súdu 27. januára 2010.

Dňa 12. februára 2010 krajský súd uznesením konanie čiastočne zastavil.

Z neúčasti na pojednávaniach určených na 15. apríl 2010 a 29. apríl 2010 sa sťažovateľ vopred ospravedlnil z dôvodu zahraničných pracovných ciest, a preto krajský súd na jeho žiadosť určil termín ďalšieho pojednávania na 7. október 2010. V tento deň sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol prítomný zástupca sťažovateľa, pričom pojednávanie sa odročilo pre účely vyžiadania spisu Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 42 Cb 5/2009 a sp. zn. 25 Cb 261/00.

Dňa 8. novembra 2010 krajský súd požiadal Okresný súd Bratislava II o zapožičanie spisov, ktoré mu tento súd poskytol 28. januára 2011.

Dňa 14. marca 2011 a 23. júna 2011 krajský súd požiadal Okresný súd Bratislava II o zaslanie rozhodnutia o (ne)povolení obnovy konania vo veci sp. zn. 25 Cb 261/00, na čo tento súd reagoval 28. júla 2011, keď mu oznámil, že v danej veci bolo podané odvolanie.

Dňa 16. septembra 2011 krajský súd opäť žiadal Okresný súd Bratislava II o zaslanie rozhodnutia, na čo reagoval tento súd 7. októbra 2011, keď uviedol, že od 30. augusta 2011 sa spis sp. zn. 42 Cb 5/2009 (25 Cb 261/00) nachádza na Krajskom súde v Bratislave.

III.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 133/2011.

V súvislosti s procesným postavením sťažovateľa považuje ústavný súd za dôležité zmieniť sa o tom, že v jeho prípade došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane navrhovateľa, a to na základe singulárnej sukcesie (z titulu postúpenia pohľadávky na základe zmluvy). V tejto súvislosti bol 20. júna 2006 krajskému súdu doručený návrh sťažovateľa na vstup do konania namiesto doterajšieho účastníka konania na strane navrhovateľa. Krajský súd o návrhu rozhodol uznesením sp. zn. 16 Cb 133/2001 zo 4. augusta 2009 tak, že mu vyhovel. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2009.

Pripustením zmeny účastníkov konania na strane navrhovateľa však nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania krajského súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu (m. m. I. ÚS 52/01, IV. ÚS 222/03, II. ÚS 373/06).

Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene (obdobne III. ÚS 182/2011).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04, III. ÚS 139/07, III. ÚS 3/2011).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd

(obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

1. Predmetom konania pred krajským súdom je návrh sťažovateľa na zaplatenie sumy 165 023,24 € (pôvodne 4 971 490 Sk) s príslušenstvom. Ide o pohľadávku „na zaplatenie ceny dodávky investičných celkov“ voči spoločnosti I., a. s., K. (ďalej len „odporca“), ktorá sťažovateľovi vznikla na základe dohody o postúpení pohľadávky z 26. júla 2000 uzatvorenej medzi postupcom B., spol. s r. o., B. a postupníkom A., spol. s r. o., B., a následne na základe dohody o postúpení pohľadávky zo 7. novembra 2004 uzatvorenej medzi postupcom A., spol. s r. o., a sťažovateľom ako postupníkom. Ústavný súd konštatuje, že posudzovaná vec nie je skutkovo ani právne zložitá a tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov s rozsiahlou judikatúrou, a preto doterajšiu dĺžku konania krajského súdu, ktorá predstavuje takmer 11 rokov, nemožno ospravedlniť žiadnou okolnosťou.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní ústavného súdu o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo spisu krajského súdu ústavný súd nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľ významnou mierou prispel k predĺženiu predmetného konania. V apríli 2010 sťažovateľ dvakrát vopred ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaniach, ktoré boli určené na 15. apríl 2010 a 29. apríl 2010, pričom zároveň požiadal, aby ďalší termín nebol určený skôr ako na jeseň, a to z dôvodu, že v jeho skoršej účasti na pojednávaní by mu bránili zahraničné pracovné povinnosti. Na základe toho krajský súd určil termín pojednávania na 7. október 2010, pričom zástupca sťažovateľa sa ho zúčastnil. Uvedené odročenie pojednávania o pol roka na žiadosť sťažovateľa s prihliadnutím na celkovú dĺžku doterajšieho konania (takmer 11 rokov) nemohlo výraznejšie ovplyvniť predĺženie posudzovaného súdneho sporu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného krajského súdu.

Pri hodnotení doterajšieho postupu krajského súdu ústavný súd poukazuje na to, že namietané konanie na tomto súde trvá od 14. marca 2001, keď mu bol ako vecne a miestne príslušnému súdu postúpený návrh, ktorý bol pôvodne podaný 12. októbra 2000 na Okresnom súde Žilina, to znamená, že konanie na krajskom súde prebieha už vyše 10 rokov a 7 mesiacov. Konanie sa dotýka základných práv a slobôd sťažovateľa až od 20. júna 2006, keď sa stal účastníkom tohto konania. V priebehu tohto obdobia ústavný súd zaznamenal dve obdobia nečinnosti krajského súdu. V prvom období nečinnosti krajského súdu trvalo takmer 5 mesiacov, a to od 4. októbra 2007, keď krajský súd vyzval pôvodného navrhovateľa na predloženie listinných dôkazov, do 21. februára 2008, keď krajský súd predložil spis na rozhodnutie o dovolaní najvyššiemu súdu. Druhé obdobie nečinnosti v trvaní 6 mesiacov ústavný súd zistil v období od 4. augusta 2009, keď krajský súd vyhovel návrhu, aby do konania namiesto doterajšieho navrhovateľa vstúpil sťažovateľ, do 11. januára 2010, keď krajský súd vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu.

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že v priebehu namietaného konania sa spis trikrát nachádzal mimo dispozičnej sféry krajského súdu, keď v dôsledku podania opravných prostriedkov a mimoriadnych opravných prostriedkov rozhodoval najvyšší súd, postup ktorého sťažovateľ nenamietal. Spis prvostupňového súdu sa na najvyššom súde nachádzal spolu 2 roky a 11 mesiacov, a to v obdobiach od 24. augusta 2001 do 15. apríla 2002, od 10. júla 2006 do 27. augusta 2007 a od 21. februára 2008 do 21. apríla 2009.

Z uvedeného je zrejmé, že aj keď konanie na krajskom súde trvá od 14. marca 2001, pri posudzovaní postupu krajského súdu z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno doň zaradiť obdobie v celkovom trvaní 6 rokov, keď bolo konanie prerušené a keď sa spis nachádzal na najvyššom súde. Podľa názoru ústavného súdu však ani toto zistenie nemôže ospravedlniť ďalší postup krajského súdu, keďže konanie nie je ešte ani po vyše 10 rokoch a 7 mesiacoch právoplatne skončené. Už

len samotná dĺžka tohto súdneho konania signalizuje namietané porušenie označených práv sťažovateľa, navyše ak v priebehu tohto obdobia bol krajský súd viackrát nečinný.

Ústavný súd zistil, že krajský súd vo veci určil 5 termínov pojednávania, pričom z neúčasti na tom, ktoré bolo určené na 16. október 2007, sa pôvodný navrhovateľ ospravedlnil poukazujúc na návrh z júna 2006, ktorým žiadal, aby na jeho miesto vstúpil do konania sťažovateľ, na ktorého bola postúpená pohľadávka, ktorá je predmetom konania. Pôvodný navrhovateľ súčasne upozornil krajský súd, že v prvom rade je potrebné rozhodnúť o tomto návrhu. Ústavný súd konštatuje, že aj v tomto smere pochybil krajský súd, keď o návrhu podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP z júna 2006 nerozhodol bez zbytočných prietáhov, keďže o ňom rozhodol až uznesením zo 4. augusta 2009 (právoplatným 23. septembra 2009), čím svojím neefektívnym postupom aj takýmto spôsobom prispel k predĺženiu konania. Navyše, ďalší termín pojednávania krajský súd určil až na 15. apríl 2010. Z neúčasti na tomto a ďalšom pojednávaní určenom na 29. apríl 2010 sa sťažovateľ vopred ospravedlnil a na jeho žiadosť bol ďalší termín pojednávania určený až po uplynutí vyše 5 mesiacov na 7. október 2010. Táto okolnosť však s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania zásadne neovplyvnila jeho priebeh.

Podľa názoru ústavného súdu je dôkazom neefektívneho postupu krajského súdu aj skutočnosť, že na doplnenie „opravy návrhu“ z 29. novembra 2004 bol sťažovateľ vyzvaný až 11. januára 2010, teda po uplynutí viac ako 5 rokov.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd súčasné nekonanie vo veci ospravedlňuje tým, že je potrebné vyčkat' na právoplatné rozhodnutie vo veci návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 42 Cb 5/2009 a v ktorom bolo 20. júla 2011 podané odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu. Krajský súd v tejto súvislosti na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 7. októbra 2010, konštatoval, že je potrebné vyžiadať spisy Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 42 Cb 5/2009 a sp. zn. 25 Cb 261/2000 bez toho, aby konanie prerušil. Pritom, ak by tak učinil, sťažovateľ by mal právo podať proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, a navyše ak by došlo k prerušeniu konania spôsobom súladným so zákonom, zo zákona by sa nevykonávali

vo veci pojednávania a neplynuli by lehoty podľa tohto zákona (§ 111 ods. 1 OSP). Tým, samozrejme, ústavný súd netvrdí, že zistil okolnosť, ktorá odôvodňuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, ale snaží sa apelovať na to, že ak krajský súd takúto okolnosť zistil a tvrdí ju, v takom prípade mal uznesením konanie prerušiť, pretože až rozhodnutím o prerušení konania nastanú účinky, ktoré platné právo s prerušeným konaním spája a ktoré predstavuje zákonnú prekážku plynulého postupu v konaní. Totiž podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03, II. ÚS 3/00, I. ÚS 214/06).

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd preto s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, na doterajšiu dĺžku posudzovaného konania, ako aj s prihliadnutím na zistený neefektívny postup krajského súdu dospel k záveru, že v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 16 Cb 133/2001 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto v súlade so svojím rozhodnutím o porušení označených práv sťažovateľa v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných

prieťahov, samozrejme, ak tomu nebude brániť prekážka postupu konania (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €, čo odôvodnil stavom právnej neistoty, v ktorej sa ocitol v dôsledku zbytočných prieťahov v konaní krajského súdu. Tým podľa jeho názoru dochádza *„k prehlbovaniu ako aj vzniku ďalšej ujmy na právach sťažovateľa“*.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa stal účastníkom konania až 20. júna 2006, teda konanie, ktoré na všeobecných súdoch prebiehalo od roku 2001, mu nemohlo spôsobovať následky, ktoré popísal pri zdôvodnení žiadosti o finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd je toho názoru, že vyslovenie porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa a príkaz všeobecnému súdu vo veci konať postačujú na dovŕšenie nápravy v konaní, preto mu ústavný súd finančné zadost'učinenie nepriznal (bod 3 výroku nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia. Sťažovateľ si uplatnil trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 314,18 €.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v uplatnenej sume 314,18 €, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a spísanie sťažnosti – vykonané v roku 2011) v hodnote po 123,50 € a dva režijné paušály v hodnote po 7,41 € plus 20 % DPH, ktoré prikázal uhradiť krajskému súdu (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. novembra 2011